

Posudek oponenta diplomové práce:
Kateřina Čermáková „Příčiny a právní formy omezování vlastnického práva k půdě“

Diplomová práce Kateřiny Čermákové na téma „Příčiny a právní formy omezování vlastnického práva k půdě“ má celkem 71 stran (z toho 62 stran vlastního textu) a skládá se ze 4 kapitol (včetně úvodu a závěru), seznamu zkratk, seznamu použité literatury, anglicky a česky psaného resumé a seznamu klíčových slov. Byla odevzdána 1.11. 2010. Splňuje tak formální náležitosti diplomové práce.

Aktuálnost tématu. Téma práce „Příčiny a hlavní formy omezování vlastnického práva k půdě“ je nepochybně tématem vysoce aktuální zejména s ohledem na význam vlastnického práva a střetávání se soukromého a veřejného práva. O aktuálnosti této problematiky svědčí celá řada teorií a praxí nevyjasněných otázek (např. náhrady ze veřejnoprávní omezování vlastnického práva).

Náročnost tématu je dána zejména složitostí a rozsáhlostí právní úpravy, kdy s tématem souvisí celá řada právních předpisů jak soukromoprávních (problematika vlastnictví, věcná břemena, sousedská práva apod.) tak veřejnoprávních řešících především velmi širokou problematiku omezování vlastnického práva z důvodů ochrany různých veřejných zájmů. Zpracování tématu sice poskytuje oporu dostatek pramenů včetně soudní judikatury, nicméně přesto zde zůstává celá řada otevřených právních otázek (náhrady za omezování vlastnického práva, institut tzv. „veřejnoprávních“ neboli „zákonných“ věcných břemen). Z výše uvedených důvodů považuji téma práce za velmi náročné.

Hodnocení práce. Vlastní text diplomové práce je členěn na 4 kapitoly včetně úvodu a závěru. Po nezbytném úvodu diplomantka v první, převážně popisné, kapitole vymezuje vlastnické právo a specifika pozemkového vlastnictví, a to z hlediska jeho předmětu, subjektu i obsahu. Následuje třetí, z hlediska tématu práce stěžejní, kapitola nazvaná „Omezování vlastnického práva k půdě“. Tato kapitola se nejprve věnuje samotnému pojmu omezení vlastnického práva, když uvádí rozlišení na vnitřní a vnější omezení vlastnického práva, a dále velmi stručně jeho příčinám, které jsou bez hlubšího rozboru pouze uvedeny. Následující subkapitola zaměřená na rozbor jednotlivých forem omezení vlastnického práva sice uvádí spolu s formou většinou též důvody omezení, nicméně systematický rozbor příčin omezení vlastnického práva v práci postrádám. Naopak jednotlivé formy omezení (soukromoprávní i veřejnoprávní) diplomantka rozebírá velmi přehledně a detailně a velmi dobře k tomu používá soudní judikaturu a odbornou literaturu, když například upozorňuje na dva odlišné názory na otázku povahy veřejnoprávních omezení vlastnického práva k pozemku na str. 33. Oceňuji, že se věnuje složité otázce vymezení tzv. legálních věcných břemen a neobává se přitom zaujmout vlastní stanoviska. Při vlastním rozboru některých veřejnoprávních zákoných omezení vlastnického práva se však již povahou těchto omezení, otázkou, která z nich mají povahu věcných břemen a které ne, nezabývá. Pouze uvádí, že některá z nich lze považovat za „věcná břemena v širším smyslu“ (str. 43). V pasáži o veřejnoprávních omezení vlastnického práva nepovažuji za nejvhodnější věnovat se podrobně institutu stavební uzávěry, aniž by byl proveden celkový, alespoň stručný, rozbor omezení vlastnického práva k pozemku plynoucích ze stavebního zákona. Celou třetí kapitolu pak uzavírá a vhodně doplňuje subkapitola věnovaná problematice náhrad za omezení vlastnického práva k půdě. V závěru práce diplomantka sice formuluje řadu vlastních stanovisek, nicméně některé části působí poněkud nepřehledně, když se zejména veřejnoprávnímu omezení a otázce legálních věcných břemen věnuje hned v několika odstavcích a pokaždé z trochu jiného hlediska, jednoznačné

závěry k této problematice však přehledně uvedeny nejsou. Naopak závěry ohledně náhrad za omezení vlastnického práva jsou formulovány přehledně a zdařile.

Diplomantka zpracovává zvolené téma komplexně a celkem přehledně. Systematicky je práce velmi dobře uspořádána. Z hlediska komplexnosti by mohlo být více prostoru věnováno významu zákona č. 184/2006 Sb., o vyvlastnění (který je v práci uveden v souvislosti se vznikem věcných břemen, zmíněn však není např. v části věnující se náhradám za omezení vlastnického práva) a dále přičinám omezení vlastnického práva. Kladem práce je snaha formulovat vlastní stanoviska patrná vedle závěru především v nerozsáhlejší 3. kapitole. Velmi dobře diplomantka pracuje s odbornou literaturou a soudní judikaturou a nebojí ani vlastní polemiky s některými citovanými názory. Na druhou stranu však některé pasáže působí poněkud nepřehledně a neutříděně.

Po formální stránce má práce standardní grafickou úpravu. Podstatné připomínky nemám ani k jazykové a stylistické stránce diplomové práce. Upozorňuji na nevhodné používání výrazu „Srov.“ v případech, kdy se jím v odkazu uvozuje zjevně úplná citace.

Doporučení k obhajobě a návrh klasifikace. Celkově hodnotím diplomovou práci Kateřiny Čermákové jako velmi dobrou (některé pasáže jsou až výborné, některé lze naopak hodnotit jen jako dobré), a jako takovou ji doporučuji k ústní obhajobě.

Otázky k obhajobě.

1. Jaká kritéria jsou podle vašeho názoru rozhodující pro označení konkrétního veřejnoprávního omezení vlastnického práva za „legální“ věcné břemeno?
2. Zhodnoťte význam zákona o vyvlastnění pro omezení vlastnického práva.

V Praze dne 14. listopadu 2010

JUDr. Martina Franková, Ph.D.